

ที่ กษ ๒๖๐๖/๒๕๕๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	๒-๑๐๖
รับที่ 10267	ลวต
วันที่ 22 ต.ค. 2555	11/๑๑
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๓๖/๖๗
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐	๑๗-๗๖

๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ความคืบหน้าโครงการจัดระบบการปลูกข้าว ปี ๒๕๕๕
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี “แบบรายงาน ๐๑” จำนวน ๔ แผ่น

๑. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๔ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รับไปดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องโครงการจัดระบบการปลูกข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอรายงานผลคืบหน้า
การดำเนินงานโครงการจัดระบบการปลูกข้าว นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

๒. ผลการดำเนินงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอรายงานผลความคืบหน้าการดำเนินงานโครงการจัดระบบ
การปลูกข้าว ในช่วงที่ผ่านมา ดังนี้

๑. จัดประชุมคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการจัดระบบการปลูกข้าวในปี ๒๕๕๕
รวม ๓ ครั้ง มีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน

๒. จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง
เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕ ผู้เข้าร่วม ๓๖๐ คน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน

๓. ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ การผลิตและเผยแพร่สารคดีโทรทัศน์ สปอทีวี
และสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ รวม ๓๗ ครั้ง และจัดทำคู่มือโครงการ จัดทำแผ่นพับโครงการจัดระบบการปลูกข้าว
และแผ่นพับส่งเสริมการปลูกพืชไร่หลังนา

๔. เกษตรกรผู้ใช้น้ำในพื้นที่โครงการกำหนดช่วงเวลาการปลูกข้าวใหม่เพื่อให้เก็บเกี่ยวข้าว
ก่อนน้ำท่วม มีการทบทวนช่วงเวลาปลูกพืชหลังนา/พืชปุ๋ยสด หรือเว้นปลูก และการบริหารจัดการน้ำใหม่ เพื่อให้มี
ความสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาหน้าท่วมของรัฐบาล โดยได้กำหนดรูปแบบการจัดระบบการปลูกข้าวเป็น ๔ ระบบ คือ

ระบบที่ ๑ นาครั้งที่ ๒ - นาครั้งที่ ๑ - พืชหลังนา/พืชปุ๋ยสด

ระบบที่ ๒ นาครั้งที่ ๒ - นาครั้งที่ ๑ - เว้นปลูก

ระบบที่ ๓ นาครั้งที่ ๒ - พืชหลังนา - นาครั้งที่ ๑

ระบบที่ ๔ นาครั้งที่ ๒ - นาครั้งที่ ๑ (ข้าวน้ำลึก/ข้าวขึ้นน้ำ (ข้าวฟางลอย))

โดยมีรูปแบบการจัดระบบตามช่วงเวลาในแต่ละพื้นที่ รวม ๑๖ รูปแบบ ตามเอกสารแนบ

๕. การจัดเวทีชุมชน เพื่อยืนยันความต้องการปลูกพืชหลังนา และพืชปุ๋ยสดของเกษตรกร
รวมจำนวน ๑๕๕ ครั้ง จากจำนวนเกษตรกรเป้าหมาย ๔๔,๕๒๔ ราย พื้นที่ปลูกข้าวเป้าหมาย ๑,๔๒๖,๗๓๔
ไร่ มีเกษตรกรเข้าร่วมเวทีชุมชน จำนวน ๔๐,๔๖๒ ราย พื้นที่ปลูกข้าวที่เข้าร่วมโครงการ ๑,๑๐๖,๔๒๔ ไร่
เกษตรกรมีความต้องการปลูกพืชหลังนา และพืชปุ๋ยสด ดังนี้

๑) พืชหลังนา...

๑) พืชหลังนา ๕๓๔,๙๖๕.๕๐ ไร่ (ถั่วเหลือง ๓๘๑ ไร่ ถั่วเขียว ๕๒๘,๐๐๑ ไร่ ถั่วลิสง ๑,๒๔๒.๕๐ ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๑๔๐ ไร่ ข้าวโพดหวาน ๔,๙๔๒ ไร่ และข้าวโพดฝักอ่อน ๒๕๙ ไร่)

๒) พืชปุ๋ยสด ๓๘,๑๕๒ ไร่ (ถั่วพรี ๕๓๔ ไร่ ถั่วพุ่ม ๑,๒๖๔ ไร่ ถั่วมะแฮะ ๒๒ ไร่ โสนแอฟริกัน ๒๐๓ ไร่ และปอเทือง ๓๖,๑๒๙ ไร่)

๓) ปลุกข้าวพร้อมกันในพื้นที่เดียวกัน ๗๐๑,๐๐๐ ไร่

๖. รับซื้อคืนเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวชั้นพันธุ์จำหน่ายจากสมาชิกสหกรณ์ ที่มีคุณภาพผ่านมาตรฐานจากสมาชิกสหกรณ์แล้ว เพื่อจัดส่งให้กับเกษตรกรนำไปใช้ในโครงการตามความต้องการของเกษตรกรจากผลการจัดเวทีชุมชน จำนวน ๒,๘๗๔.๓๓๗ ตัน และจัดส่งให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว จำนวน ๒,๑๓๓.๘๘๑ ตัน (จากเป้าหมาย จำนวน ๒,๖๔๐ ตัน) คงเหลือเก็บรักษา จำนวน ๗๔๐.๔๕๖ ตัน

๗. จัดซื้อจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด เพื่อจัดส่งให้กับเกษตรกรนำไปใช้ในโครงการตามความต้องการของเกษตรกรจากผลการจัดเวทีชุมชน รวม ๓๐๕.๒๑ ตัน จัดส่งเมล็ดพันธุ์แล้ว จำนวน ๖๕ ตัน

๘. จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นวิทยากรฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๕๔๐ คน และจัดอบรมเกษตรกรแล้ว จำนวน ๔๕,๙๖๓ ราย จากเป้าหมาย ๕๐,๐๐๐ ราย

๙. จัดงานมอบเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว เพื่อเป็นการเปิดตัวโครงการครั้งแรก โดยมอบเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวให้เกษตรกรร่วมโครงการของโครงการชลประทานกำแพงเพชร เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕ ณ โรงเรียนบ้านทุ่งมหาศาล หมู่ที่ ๑๐ ตำบลมหาชัย อำเภอกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร มีเกษตรกร จำนวน ๖๓๐ ราย เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวที่มอบ จำนวน ๑๐๘,๐๐๐ กิโลกรัม โดยมีปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน

๑๐. จัดงานรณรงค์การปลูกพืชหลังนา (ถั่วเขียว) เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ ณ ตำบลวังบัว อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรตระหนักถึงการจัดการระบบการปลูกข้าวเพื่อแก้ไขปัญหาในการผลิตข้าวมีเกษตรกรเข้าร่วม จำนวน ๖๐๐ ราย โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน

๑๑. ส่งเสริมแนะนำตลาดพืชหลังนา โดยประสานกับบริษัทและห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งเป็นตลาดรับซื้อเมล็ดถั่วเขียวรายใหญ่ พ่อค้าเอกชนในพื้นที่ และสหกรณ์ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งให้บริการรับซื้อ ทั้งนี้ การซื้อขายเมล็ดถั่วเขียวเป็นไปตามกลไกของตลาด

๑๒. มีการติดตามประเมินผลโครงการ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ กิจกรรมการจัดเวทีชุมชน ณ จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ พบว่าเกษตรกรร้อยละ ๙๕ เลือกปลูกถั่วเขียวเป็นพืชหลังนา และเกษตรกรส่วนใหญ่เคยปลูกถั่วเขียวมาก่อนแล้วคาดว่าจะไม่น่าจะมีปัญหาถ้าจะปลูกหลังจากการทำนา

ครั้งที่ ๒ กิจกรรมการปลูกพืชหลังนา ณ จังหวัดกำแพงเพชร ระหว่างวันที่ ๑-๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ปรากฏว่าเกษตรกรส่วนใหญ่นำเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวไปปลูกในเดือนเมษายน ๒๕๕๕ โดยเกษตรกรระบุว่าได้รับเมล็ดพันธุ์เพียงพอ เมล็ดพันธุ์มีความงอกดี และในปีต่อไปเกษตรกรร้อยละ ๙๔ จะทำตามระบบการปลูกข้าว

๓. ปัญหาอุปสรรค

ในช่วงปลายปี ๒๕๕๔ ได้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ มีผลทำให้ข้าวนาปีของเกษตรกรเสียหาย มีผลกระทบต่อการจัดการระบบการปลูกข้าว ปี ๒๕๕๕ ที่ได้มีการกำหนดไว้เดิม

๔. แนวทางแก้ไข

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความจำเป็นที่จะต้องทบทวนเพื่อปรับการดำเนินงานโครงการในปี ๒๕๕๕ ภายหลังจากน้ำลด โดยกำหนดช่วงเวลาการปลูกข้าวใหม่เพื่อให้เก็บเกี่ยวข้าวก่อนน้ำท่วม มีการเลือกชนิด

พันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่ เช่น การใช้พันธุ์ข้าวทนน้ำท่วม หรือข้าวขึ้นน้ำ และพันธุ์ข้าวที่มีอายุเหมาะสมเพื่อสามารถเก็บเกี่ยวได้ทันก่อนน้ำท่วม เป็นต้น รวมทั้งทบทวนช่วงเวลาปลูกพืชหลังนา/พืชปุ๋ยสด หรือเว้นปลูก และการบริหารจัดการน้ำใหม่ ซึ่งการทบทวนเพื่อปรับการดำเนินงานโครงการในปี ๒๕๕๕ ดังกล่าว นั้นเป็นการดำเนินการเพื่อให้มีความสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาข้าวของรัฐบาล และลดความเสี่ยงจากน้ำท่วมที่ส่งผลทำให้ ผลผลิตข้าวเสียหายเนื่องจากไม่สามารถเก็บเกี่ยวหน้าได้

๕. ข้อเสนอ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอให้นำผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมการข้าว

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๓๙๘๗

E-mail : brpe@ricethailand.go.th